अनुकंपा तत्वावर लिपीक-टंकलेखक पदावर नियुक्ती करतांना उमेदवाराने टंकलेखन अर्हता प्रमाणपत्र सादर करण्याच्या मुदतीमध्ये वाढ करणे व काही अधिकार मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागप्रमुखांना देणे.

महाराष्ट्र शासन सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : अकंपा -१०१४/प्र.क्र. १६४ /आठ

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड, मंत्रालय, मंबई ४०० ०३२.

दिनांक: २० मे, २०१५.

वाचा:

- १. शासन निर्णय,सामान्य प्रशासन विभाग,क्र.अकंपा-१०९३/२३३५/प्र.क्र.९०/९३/ आठ, दिनांक २६/१०/१९९४
- २. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.अकंपा-१०९५/ प्र.क्र. ३४-अ /आठ, दिनांक २३/८/१९९६
- ३. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.अकंपा-१००४/प्र.क्र. ५१/ २००४/आठ, दिनांक २२/८/२००५
- ४. शासन निर्णय,सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.अकंपा-१०१०/प्र.क्र.३०८/१०/ आठ, दिनांक ६/१२/२०१०

प्रस्तावना:

शासकीय सेवेत असताना दिवंगत झाल्यास किंवा गंभीर आजार, अपघात यामुळे शासकीय सेवा करण्यास वैद्यकीय दृष्ट्या कायमचा असमर्थ ठरल्यामुळे रुग्णता निवृत्त झाल्यास त्याच्या कुटुंबावर ओढवणा-या आर्थिक आपत्तीत कुटुंबियांना तातडीने मदत मिळण्याच्या उद्देशाने सुरु केलेल्या अनुकंपा नियुक्ती योजनेत दिनांक २६/१०/९४ व त्यानंतर वेळोवेळी सुधारणा करण्यात आल्या. सध्या गट -क॰ व -ड॰ मध्ये कार्यरत असताना दिवंगत झालेल्या राज्य शासकीय कर्मचा-यांच्या पात्र कुटुंबीयांना अनुकंपा तत्वावर नियुक्ती दिली जाते. अनुकंपा तत्वावर लिपीक - टंकलेखक पदावर नियुक्ती दिलेल्या उमेदवारांना सध्या नियुक्तीपासून ६ महिन्याच्या कालावधीत विहीत टंकलेखन अर्हता प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक आहे. काही न्यायालयीन प्रकरणी मा. न्यायाधिकरणाने दिलेल्या निर्णयानुसार ही मुदत वाढविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती तसेच दि. ७/१०/२०१४ रोजी मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या वरिष्ठ सचिव समितीच्या बैठकीदरम्यान मा. मुख्य सचिव यांनी दिलेल्या निदेशानुसार काही अधिकार संबंधीत मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाच्या विभागप्रमुखांना देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. यानुसार शासन आता पुढील प्रमाणे आदेश देत आहे.

शासन निर्णय:

१. अ)टंकलेखन अर्हता प्रमाणपत्र सादर करण्यास मुदतवाढ देणे :-

शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, दिनांक ६/१२/२०१० नुसार अनुकंपा तत्वावर लिपिक-टंकलेखक पदावर नियुक्ती मिळाल्यानंतर ६ महिन्याच्या आत विहीत वेगमर्यादेचे टंकलेखन प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक आहे. परंतु महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेकडून एका वर्षातून २ वेळा (मे व नोव्हेंबर) टंकलेखन परीक्षा आयोजीत केली जाते. सदर परीक्षेस पात्र होण्यासाठी ४ महिन्याचे प्रशिक्षण पूर्ण करावे लागते. त्यामुळे ६ महिन्याच्या आत काही उमेदवार असे प्रमाणपत्र सादर करु शकत नाहीत. सबब अनुकंपा तत्वावर लिपीक-टंकलेखक पदावर नियुक्त झालेल्या उमेदवारांना विहीत वेगमर्यादेचे टंकलेखन अर्हता प्रमाणपत्र सादर करण्यासाठी ६ महिने असलेली मुदत वाढवून २ वर्षे इतकी करण्यात येत आहे.

अनुकंपा तत्वावर लिपिक-टंकलेखक पदावर नियुक्ती दिलेल्या व शासन निणर्याच्या दिनांकापर्यंत नियुक्तीपासून २ वर्षे पूर्ण न झालेल्या उमेदवारांनाही सदर प्रमाणपत्र सादर करण्यासाठी उमेदवारांच्या नियुक्तीपासून २ वर्षे इतकी मुदत देण्यात येत आहे.

६ महिन्यांच्या कालावधीत सदर प्रमाणपत्र सादर न केल्याने ज्या उमेदवारांच्या लिपिक-टंकलेखक पदावरील सेवा समाप्त केल्या आहेत त्यांनाही लिपीक - टंकलेखक पदावरील नियुक्तीच्या दिनांकापासून २ वर्षात सदर प्रमाणपत्र सादर करण्याची मुभा द्यावी. अशा उमेदवारांनी सदर प्रमाणपत्र सादर केल्यानंतर लिपीक - टंकलेखक पदावरील अनुपस्थित कालावधीचे कोणतेही वेतन विषयक लाभ न देता सेवा सातत्यासह लिपिक - टंकलेखक पदावर पुन:स्थापित करण्यात यावे.

ब) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, दि. २३.०८.१९९६ मध्ये नमूद केल्यानुसार आस्थापना अधिका-याने अनुकंपा तत्वावर नियुक्तीच्या योजनेची माहिती शासकीय कर्मचा-याच्या मृत्यूनंतर १५ दिवसानंतर किंवा कुटुंब निवृत्तीवेतनाची कागदपत्रे पाठविताना शासकीय कर्मचा-याच्या कुटुंबियांना त्वरीत उपलब्ध करुन देणे आवश्यक आहे तसेच दिवंगत शासकीय कर्मचा-याचा पात्र वारसदार सज्ञान नसेल तर तो सज्ञान झाल्यानंतर एक वर्षाच्या आत अनुकंपा तत्वावर नियुक्तीसाठी अर्ज करु शकेल मात्र तो सज्ञान झाल्यावर त्याने असा अर्ज करणे अपेक्षित आहे हे देखील कुटुंब निवृत्तीवेतन धारकाला कुटुंब निवृत्तीवेतनविषयक कागदपत्रांची पूर्तता करतेवेळी लेखी कळविणे संबंधित आस्थापना अधिका-यावर बंधनकारक राहील.

क) अनुकंपा तत्वावरील प्रतीक्षासूचीवरील उमेदवाराचे निधन झाल्यास त्याऐवजी कुटुंबातील अन्य पात्र वारसदाराचा समावेश अनुकंपा नियुक्तीच्या प्रतीक्षासूचीत करणे:-

कर्मचा-याच्या मृत्यूनंतर त्याच्या पात्र कुटुंबीयांचे नांव अनुकंपाधारकांच्या प्रतीक्षासूचीमध्ये घेतल्यानंतर त्याच्याऐवजी अन्य पात्र वारसदाराचे नांव प्रतीक्षासूचीमध्ये घेतले जात नाही. म्हणजेच प्रतीक्षासूचीमधील नांव बदलण्याची तरतूद सध्याच्या धोरणात नाही.

परंतु प्रतीक्षासूचीवरील उमेदवाराचेच निधन झाल्यास प्रतीक्षासूचीतील उमेदवाराऐवजी त्याच्या कुटुंबातील अन्य पात्र उमेदवाराचे नांव अनुकंपाधारकांच्या प्रतीक्षासूचीमध्ये मूळ उमेदवाराच्या प्रतीक्षासूचीतील दिनांकाला घेतले जाईल. मात्र नव्या उमेदवाराचे वय सदर दिनांकाला १८ वर्षांपेक्षा जास्त

असावे. जर नव्या उमेदवाराचे वय मूळ उमेदवाराच्या प्रतीक्षासूचीतील दिनांकास १८ वर्षापेक्षा कमी असेल तर, नव्या उमेदवाराचे नांव त्याला ज्या दिवशी १८ वर्षे पूर्ण होतील त्या दिनांकास घेण्यात यावे.

ड) अनुकंपा तत्वावर नियुक्तीसाठी पात्र वारसदाराला अर्ज सादर करण्यास २ वर्षापर्यंतचा विलंब क्षमापित करण्याबाबत:-

शासकीय कर्मचा-याच्या मृत्यूनंतर १ वर्षाच्या आत अनुकंपा नियुक्तीसाठी पात्र वारसदाराने अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे. तथापि १ वर्षानंतर २ वर्षे इतक्या कालावधीपर्यंत (मृत्यूच्या दिनांकापासून ३ वर्षांपर्यंत) अर्ज सादर करण्यास विलंब झाल्यास असा विलंब क्षमापित करण्याचे अधिकार संबंधीत मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांच्या विभागप्रमुखांना देण्यात येत आहेत.

दिवंगत शासकीय कर्मचा-यांच्या अज्ञान उमेदवाराच्या बाबतीत तो उमेदवार सज्ञान झाल्यावर त्याला अनुकंपा नियुक्तीसाठी अर्ज सादर करण्यास १ वर्षापेक्षा अधिक २ वर्षापर्यंत (सज्ञान झाल्याच्या दिनांकापासून ३ वर्षापर्यंत) इतका विलंब झाल्यास असा विलंब क्षमापित करण्याचे अधिकार संबंधीत मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांच्या विभागप्रमुखांना देण्यात येत आहेत.

- २. अनुकंपा नियुक्ती धोरणातील याशिवाय अन्य कोणत्याही अटी/शर्ती शिथील करण्याचे अधिकार मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागप्रमुखांना राहणार नाहीत.
- 3. सदर शासन निर्णय हा महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०५२०१६४०३११४०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने सांक्षाकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(राजेंद्र सुर्वे) सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १. मा. राज्यपालांचे सचिव, मलबार हिल मुंबई,
- २. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
- ३. मा.मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
- ४. सर्व विधान सभा सदस्य/विधान परिषद सदस्य.
- ५. मा. मुख्य सचिव
- ६. सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,
- ७.सर्व मंत्रालयीन विभाग,
- ८. प्रबंधक मूळ शाखा, उच्च न्यायालय,मुंबई,
- ९. प्रबंधक अपिल शाखा, उच्च न्यायालय,मुंबई,
- १०. प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय,मुंबई.

- ११. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (पत्राने),
- १२. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय (विधानसभा) मुंबई,
- १३. सचिव, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, (विधान परिषद), मुंबई,
- १४. सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, नवीन प्रशासन भवन, मुंबई,
- १५. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई,
- १६. महालेखापल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, मुंबई,
- १७. महालेखापाल (लेखा परीक्षा)-१,महाराष्ट्र, मुंबई,
- १८. महालेखापाल (लेखा परीक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर,
- १९. अधिदान व लेखा अधिकारी,मुंबई,
- २०. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
- २१. मुख्य लेखा परीक्षक (निवासी लेखे),कोकण भवन,नवी मुंबई,
- २२. सर्व विभागीय आयुक्त/सर्व जिल्हाधिकारी,
- २३. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- २४. निरनिराळया मंत्रालयीन विभागांच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख,
- २५. सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने,
- २६. निवड नस्ती.